

## **Bijlage 2**

### **Nadere informatie over Veiligheidscontour Dow, Mosselbanken en Logistiek Park**

#### **Inleiding**

De gemeente Terneuzen is voornemens om voor de industriegebieden die gelegen zijn in de Kanaalzone de bestemmingsplannen en beheersverordeningen te actualiseren. De provincie Zeeland en de gemeente zijn voornemens om voorafgaand aan deze actualisatie een veiligheidscontour op te stellen voor het industrieterrein Dow, Mosselbanken en Logistiek Park, waarvoor nu een beheersverordening geldt.

Het industrieterrein Dow, Mosselbanken en Logistiek Park is een zeehavengebonden industriegebied. In het gebied is een groot aantal inrichtingen gevestigd waarbinnen activiteiten plaatsvinden als productie, transport, op- en overslag van gevaarlijke stoffen met hieraan verbonden externe veiligheidsrisico's. Het gebied ligt betrekkelijk dicht bij de woonkern Terneuzen. Wij vinden het belangrijk dat zowel de belangen van risicovolle inrichtingen en die van stedelijke ontwikkelingen worden geborgd. Door het vaststellen van een veiligheidscontour ontstaat een heldere ruimtelijke scheiding van functies.

Door de aanwezigheid van een veiligheidscontour is het mogelijk om het gebied optimaal te benutten. Het garandeert dat het plaatsgebonden risico van inrichtingen wordt begrensd door de veiligheidscontour, terwijl de vestiging en uitbreiding van risico veroorzakende bedrijven niet wordt belemmerd door kwetsbare haven- en industriegebonden functies binnen de contour.

Vanuit het oogpunt van de verdere ontwikkeling van dit terrein met ruimte voor risicovolle activiteiten is het wenselijk een veiligheidscontour rondom dit gebied vast te stellen.

Met de veiligheidscontour is het duidelijk voor de reeds gevestigde en nieuwe bedrijven binnen de veiligheidscontour wat hun groeimogelijkheden zijn. Ook voor de omgeving is dan duidelijk tot waar de effecten die voortvloeien uit ontwikkelingen op het industrieterrein mogen reiken.

#### **Aanleiding**

In het Omgevingsplan 2012-2018 dat op 8 november 2012 in werking is getreden is de Beleidsvisie Externe Veiligheid Provincie Zeeland opgenomen.

Deze visie is erop gericht zoveel mogelijk Zeeuwse ruimte vrij te houden van risicovolle bedrijven. Risicovolle bedrijven moeten geconcentreerd worden op de zeehavenindustriegebieden Vlissingen-Oost en Kanaalzone Zeeuws Vlaanderen.

In de Beleidsvisie Externe Veiligheid (2005) van de gemeente Terneuzen worden maatregelen genoemd om te bewerkstelligen dat de risico's waaraan burgers binnen de gemeente Terneuzen worden blootgesteld tot een aanvaardbaar risico moeten zijn beperkt. Een van die maatregelen is het ontwikkelen van beleid en activiteiten ter beperking van de milieubelasting op langere termijn. Hiervoor moet zorgvuldig worden omgegaan met externe veiligheid bij planontwikkeling teneinde maximale mogelijkheden voor maatschappelijk gebruik van terreinen te bieden. Een algemeen uitgangspunt daarbij vormt het ruimtelijk vastleggen van risicocontouren en de gewenste veiligheidssituatie. Inhoudelijk is hierbij onder andere genoemd dat op basis van de pilotstudie bij een zeehaventerrein bij de gemeente Vlissingen, wordt bepaald of er rond zeehaventerreinen in Terneuzen een veiligheidscontour moet worden gelegd.

Voor het Industrieterrein Vlissingen-Oost is inmiddels een veiligheidscontour vastgesteld. In het omgevingsplan wordt aangegeven hoe wordt onderzocht waar in de Kanaalzone een veiligheidscontour toegepast kan worden. Om die reden is eind 2013 een projectgroep voor de Kanaalzone samengesteld. Deze projectgroep is aangestuurd vanuit de provincie

Zeeland. In de projectgroep zaten verder vertegenwoordigers van Zeeland Seaports, Veiligheidsregio Zeeland, de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland en de gemeente Terneuzen.

### **Wettelijk kader**

Op grond van artikel 14 uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (hierna Bevi) kan het bevoegd gezag als bedoeld in artikel 4, lid 1 tot en met 4 van het Bevi (Gedeputeerde Staten samen met het college van Burgemeester en wethouders) in overeenstemming met het bevoegd gezag als bedoeld in artikel 5 Bevi (Gemeenteraad) een veiligheidscontour vaststellen.

### **Bepaling ligging veiligheidscontour**

Het Bevi regelt dat een veiligheidscontour ruimte moet bieden aan de huidige risico's. Daarnaast is de ligging afhankelijk van de toekomstige ontwikkelingen binnen de gewenste contour. De huidige invulling en de toekomstige voorziene ontwikkelingen begrenzen de maximale ligging van de contour. Het betreft hier de zogenaamde 10-6 PR (Plaatsgebonden Risico) contour.

Met Zeeland Seaports en de bedrijven is gesproken over de wensen met betrekking tot de contour tijdens een algemene bijeenkomst. Daarna hebben afzonderlijk gesprekken plaatsgevonden met o.a. Dow Benelux. Dit heeft geresulteerd in de nu voorgelegde contour.

Om het industriegebied ook in de toekomst voldoende economische mogelijkheden te bieden en de omliggende woonkernen gemotiveerd zekerheid te geven is de voorgestelde veiligheidscontour, inclusief strategische risicoruimte, noodzakelijk om deze waarborg aan een ieder te geven.

Over de oostzijde van de contour heeft op 3 juni 2015 een overleg plaatsgevonden tussen DOW, Veiligheidsregio Zeeland, gemeente Terneuzen en de Regionale Uitvoeringsdienst. In dit gesprek is er begrip ontstaan voor ieders standpunt, zowel voor de VRZ ingeval van calamiteiten als voor DOW voor wat betreft toekomstige ontwikkelingen. Het komt er op neer dat de ligging van de contour zoals die staat vermeld op de kaart van 10 april 2015 ongewijzigd blijft, maar er komen in het besluit nadere eisen voor de initiatiefnemer van nieuwe ontwikkelingen op het industriegebied gelegen binnen de veiligheidscontour. Dat betekent dat de hittestralingseffecten van een BLEVE scenario, als een van de belangrijkste scenario's van incidenten met brandbare gassen, beperkt worden door te eisen dat conform de QRA methodiek berekende 1% letaliteitsafstand van deze hittestralingseffecten niet over de veiligheidscontour komt te liggen.

Daarmee geeft men aan dat het BLEVE-scenario niet het enige scenario is van incidenten met brandbare gassen maar wel de belangrijkste vanwege de grootste effectafstand.

Over de zuid-, west- en noordzijde heeft geen discussie plaatsgevonden.

Aan de noordzijde (Westerschelde) wordt de meeste ruimte gegeven, omdat hier geen belemmeringen aanwezig zijn. Aan de westzijde (Mosselbanken) wordt ruimte gezocht, omdat op Mosselbanken nog een aantal stukken industriegrond braak liggen en wij voor de invulling hiervan zoveel mogelijk ruimte willen bieden. Het terrein is immers gereserveerd voor zwaardere industrie en krijgt de hierbij behorende ruimte binnen de veiligheidscontour. Aan de zuidzijde ligt de grens tot aan het eerste kwetsbare object. Dit houdt verband met de aanwezigheid van een aantal (beperkt) kwetsbare objecten aan die zijde.

Daar waar de voorgestelde veiligheidscontour wordt vastgesteld (in vergelijking met de huidige risicosituatie) liggen dus geen kwetsbare objecten en is het eveneens niet mogelijk

deze in de toekomst te realiseren omdat het daar geldende bestemmingsplan (Buitengebied) dit niet toestaat.

### Consequenties veiligheidscontour

Binnen de veiligheidscontour mogen geen nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig zijn of worden gebouwd of gevestigd, tenzij die objecten een functionele binding hebben met Brzo/Bevi-inrichtingen binnen de contour of met het gebied waarvoor de contour wordt vastgesteld.

In artikel 4 en 5 van de beheersverordening Dow, Mosselbanken en Logistiek Park is bepaald dat nieuwe beperkt kwetsbare objecten zijn toegestaan voor zover zij een functionele binding hebben met de op de terreinen aanwezige bedrijven.

In de begripsbepalingen van de beheersverordening is evenwel niet opgenomen wat onder functionele binding moet worden verstaan. Daarnaast zijn kwetsbare objecten zoals bijvoorbeeld een kantoor groter dan 1500 m<sup>2</sup> zondermeer uitgesloten.

De vestiging van kwetsbare objecten is in de beheersverordening nu uitgesloten. Wanneer er echter sprake is van een functionele binding met de bedrijvigheid en er bovendien geen sprake is van andere belemmeringen willen wij hieraan tot aan de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan in ieder geval mee kunnen werken. Dit is mogelijk door middel van een omgevingsvergunning voor afwijkend gebruik van de beheersverordening. Wanneer e.e.a. uiteindelijk in het bestemmingsplan de functionele binding wordt verankerd kunnen kwetsbare objecten met een functionele binding zondermeer worden toegestaan. Alle bestaande bedrijven kunnen zonder beperkingen aanwezig zijn binnen de veiligheidscontour. De veiligheidscontour leidt hiermee dus niet tot saneringssituaties.

Schematisch kan e.e.a. als volgt in beeld worden gebracht.

	Aanwezig of geprojecteerd voor vaststelling	Overgangssituatie (Toetskader beheersverordening en vastgestelde veiligheidscontour en beleidsregel functionele binding)	Nieuwe situatie (nieuw bestemmingsplan)
Beperkt kwetsbaar object <b>met</b> functionele binding	Toegestaan	Toegestaan	Toegestaan
Beperkt kwetsbaar object <b>zonder</b> functionele binding	Toegestaan	Niet toegestaan (art. 10)	Niet toegestaan (art. 10)
Kwetsbaar object <b>met</b> functionele binding	Toegestaan	Toegestaan met omgevingsvergunning afwijkend gebruik	Toegestaan
Kwetsbaar object <b>zonder</b> functionele binding	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan

Het vaststellen van een beleidsregel over functionele binding biedt een toetsingskader en een motivering om in de tussenliggende periode (dus tot aan de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan) al dan niet te kunnen meewerken aan aanvragen tot vestiging van een kwetsbaar object **met** een functionele binding. Omdat het college bevoegd gezag is voor zowel de vaststelling van de veiligheidscontour als voor het vaststellen van de beleidsregel willen wij de beleidsregel integreren in het vaststellingsbesluit voor de veiligheidscontour. Dit geldt ook voor de afstandseis die overeengekomen is tussen Dow en de VRZ. Bezien moet worden of dit en hoe dit kan. Vooralsnog lijkt het er op dat de functionele binding en de afstandseis apart geregeld dienen te worden.

De beleidsregel hierover en die in de bijlage is bijgevoegd is gebaseerd op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht. Deze beleidsregel doorloopt dan dezelfde procedure als de hiervoor omschreven procedure voor de veiligheidscontour, namelijk de uitgebreide voorbereidingsprocedure al bedoeld in artikel 3.4 van de Algemene wet Bestuursrecht.

### Voor-en nadelen van een veiligheidcontour

Voordeel	Nadeel
Heldere ruimteverdeling tussen een gebied bestemd voor risicovolle activiteiten en een gebied bestemd voor (beperkt) kwetsbare objecten.	Uitbreidingen met niet-risicovolle inrichtingen (niet-BEVI-bedrijven) of bedrijven die geen functionele binding hebben met een risicovol bedrijf (QRA-plichtig) of het gebied, is niet toegestaan.
Ruimtereservering voor vestiging en uitbreiding van risicovolle activiteiten	Het risiconiveau binnen de veiligheidscontour kan toenemen (waardoor extra maatregelen nodig zijn om de werknemers in voldoende mate te beschermen).
(Verdere) concentratie van risicobronnen, waardoor zoveel mogelijk ruimte buiten de contour 'risicovrij' wordt gehouden.	Administratieve last door dat veiligheidscontour in bestemmingsplan(nen) moet worden verankerd.
Geen toetsing aan grenswaarden voor plaatsgebonden risico, dit betekent dat: <ul style="list-style-type: none"> <li>- binnen de contour meer bebouwingmogelijkheden aanwezig zijn</li> <li>- het toetsen of bepaalde (bouw)activiteiten mogelijk zijn eenvoudiger is.</li> </ul>	

### Begrippenlijst

#### Beperkt kwetsbaar object:

- a.
  - 1°. verspreid liggende woningen, woonschepen en woonwagens van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen, woonschepen of woonwagens per hectare, en
  - 2°. dienst- en bedrijfswoningen van derden;
- b. kantoorgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object zijn aan te merken;
- c. hotels en restaurants, voorzover zij niet als kwetsbaar object zijn aan te merken;
- d. winkels, voorzover zij niet onder de categorieën die als kwetsbaar object zijn aangemerkt vallen;

- e. sporthallen, sportterreinen, zwembaden en speeltuinen;
- f. kampeerterreinen en andere terreinen bestemd voor recreatieve doeleinden, voorzover zij niet als kwetsbaar object zijn aan te merken;
- g. bedrijfsgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object zijn aan te merken;
- h. objecten die met de onder a tot en met e en g genoemde gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voorzover die objecten geen kwetsbare objecten zijn, en
- i. objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of elektriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen de gevolgen van dat ongeval.

### Bevi

Besluit externe veiligheid inrichtingen.

### BLEVE

Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion. Bijvoorbeeld de ontploffing van een tot vloeistof verdicht gas, zoals een LPG tank.

### BRZO-inrichting

In het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 1999) staan criteria die aangeven welke bedrijven een risico van zware ongevallen hebben. Dit hangt samen met de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. Voor deze bedrijven geldende strengere eisen dan normaal.

### Groepsrisico:

De kans per jaar dat een groep mensen van minimaal een bepaalde omvang (10, 100 of 1000) overlijdt als direct gevolg van één ongeval in een inrichting waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn.

### Kwetsbaar object:

- a. woningen, woonschepen en woonwagens, niet zijnde woningen, woonschepen of woonwagens als bedoeld in onderdeel b, onder a bij beperkt kwetsbaar object;
- b. gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, zoals:
  - 1<sup>o</sup>. ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen;
  - 2<sup>o</sup>. scholen, of
  - 3<sup>o</sup>. gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor dagopvang van minderjarigen;
- c. gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, waartoe in ieder geval behoren:
  - 1<sup>o</sup>. kantoorgebouwen en hotels met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1500 m<sup>2</sup> per object, of
  - 2<sup>o</sup>. complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk bruto vloeroppervlak meer dan 1000 m<sup>2</sup> bedraagt en winkels met een totaal bruto vloeroppervlak van meer dan 2000 m<sup>2</sup> per winkel, voorzover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd, en

- d. kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen;

### Plaatsgebonden risico:

risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof of gevaarlijke afvalstof betrokken is;

### QRA

Oftewel een kwantitatieve risicoanalyse. Dit is een hulpmiddel om de risico's van het gebruiken, vervoeren en opslaan van gevaarlijke stoffen en voor de luchtvaart inzichtelijk te maken. Voor het bepalen van de risico's voor de *externe veiligheid* worden in een QRA zowel de kansen op als de effecten van incidenten met gevaarlijke stoffen in rekening gebracht. De resultaten van een QRA zijn afstanden tot *plaatsgebonden risicocontouren* (PR) en de hoogte van het *groepsrisico* (GR). Hiermee kunnen bevoegd gezagen en hulpdiensten beslissingen nemen over de aanvaardbaarheid van de risico's in relatie tot ontwikkelingen bij een bedrijf of in de omgeving van een bedrijf of transportroute (bijvoorbeeld als het gaat om uitbreiding een bedrijf of de bouw van nieuwe woningen).

### Risico

Het risico van gevaarlijke activiteiten wordt onderverdeeld in twee aspecten, namelijk in kansen en effecten:

- kans: de berekende kans dat een bepaald ongeval of een ramp zich voordoet. Deze kans wordt gecombineerd met de kans dat er mensen door het ongeval overlijden. Op de risicokaart kunnen deze kansen soms in de vorm van risicocontouren worden weergegeven.
- Effect: wanneer er een ongeval of een ramp gebeurt, heeft dat in een bepaald gebied effecten. Op de risicokaart kan het effectgebied worden aangegeven.

1% Letaliteitsafstand: Afstand waarbinnen dodelijk letsel ten gevolge van een ongeval waarbij een gevaarlijke stof of –afvalstof betrokken is, kan voorkomen bij 1% van de aanwezige bevolking.